

Odbori ZSO: Slovenija naj spoštuje člen 7 ADP

ODBORI Zveze slovenskih organizacij so v zadnjih dneh temeljito obravnavali finančno situacijo organizacije. Finančna podpora se je namreč v zadnjih treh letih drastično znižala in to nenapovedano (glej grafiko štev. 1 in 2). Po obširni razpravi so odbori ZSO prišli do naslednjih zaključkov:

1. Nenapovedano drastično znižanje finančnih sredstev je očitno v funkciji izvajanja pritika na ZSO. V poročilu slovenske vlade slovenskemu parlamentu z dne 30. 5. 1998 je

namreč jasno zapisano, da vlada R Slovenije slej ko prej vztraja na »skupnem zastopstvu« v smislu resolucije državnega zbora iz leta 1996, v katerem se manjšini priporoča »skupno demokratično izvoljeno zastopstvo« ter prizadevanje za »zajamčen mandat«. Tudi pismo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu z dne 10. 9. 1998, v katerem Urad zahteva, da se predstavniki manjšine v roku treh mesecev »dogovorijo in uskladijo kriterije za delovanje skupnega zastop-

stva«, se sklicuje na tozadevne točke resolucije državnega zbora iz leta 1996 oziroma na poročilo vlade z dne 30. 5. 1998. Odbori ZSO so izrazili prepričanje, da ZSO ne more sprejeti modela, ki temelji na ugotavljanju manjšine.

Odbori ZSO ugotavljajo, da je izredni občni zbor ZSO dne 9. 5. 1998 jasno in soglasno opredelil politiko ZSO in z začudenjem ugotavljajo, da Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ignorira tozadevna stališča naše organizacije.

Perspektive dvojezičnega izobraževanja

od 15. do 17. oktobra 1998
v Špitalu ob Dravi

Otvoritev v četrtek,
15. 10., ob 17. uri v Spittl – Arkadenhof

Predavanja v gradu Porcia – Ahnensaal

Glavni prireditelj:
Dežela Koroška, Biro za slovensko narodno skupnost

Pokroviteljstvo: Evropska komisija

Kongres je odprt za vse interesirane!

Dvojezična vzgoja tema kongresa

Zavedajoč se dejstva, da je dvo- in večjezičnost neobhodno potrebna za identiteto bodočega Evropejca/Evropeljke, je Biro za slovensko narodno skupnost pri deželni vladi letošnji kongres namenil prav dvojezični vzgoji. Vodja Biroja dr. Marija Novak Trampusch je mnenja, da je dobro, če slišimo na Koroškem tudi o rezultatih take vzgoje v drugih deželah in državah, zato bodo referirali strokovnjaki iz Italije, Nizozemske, Nemčije, ZDA, Velike Britanije, Ukrajine, Slovenije in Madžarske. Iz

Koroške bo referiral edinole dr. Teodor Domej o manjšinskem šolstvu.

Ta tema pa odgovarja tudi Okvirni konvenciji Sveta Evrope, ki govori o tem, da je zaščita narodnih manjšin v pluralistični družbi ključnega pomena za stabilnost, demokratično varnost in mir v Evropi. Za resnično pluralistično družbo pa je treba ustvariti primerne pogoje za razvoj in ohranitev identitete. Deklaracijo v tem smislu je podpisala tudi avstrijska delegacija ob srečanju strokovnjakov KVSE o narodnih manjšinah v Ženevi.

Letošnji udeleženci kongresa se bodo torej ukvarjali z možnostmi osvajanja materinščine pri otrocih preko dvo- in večjezičnih manjšinskih šolskih sistemov ter z ustvarjanjem strpnega vzdušja in dialoga.

Soorganizatorji kongresa so letos Urad zveznega kanclerja, celovška univerza, Deželni šolski svet za Koroško pa tudi Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane.

Pričakovati je zelo zanimive razprave, saj so modeli dvojezičnosti po Evropi zelo različni med seboj, različni pa so tudi pogoji, pod katerimi živi dvojezičnost. Prav primerjava med temi razlikami pa bo lahko koristna za Koroško, saj vsakdanje potrebe zdaleč presegajo dejansko stanje v predšolski, pa tudi šolski vzgoji.

S. W.

Množica veselo razpoloženih udeležencev Vestnikovega izleta '98 pretekli konec tedna pred kmečko-turistično gostilno v Dragonji

Stran 4

Preberite

KOROŠKA Finančna kriza

O posvetovanju odbornikov ZSO: zahteve po enakopravnem obravnavanju. *Stran 2*

FRANKFURT Knjižni sejem

O tem največjem knjižnem spektaklu sveta poroča Jana Jelen. *Stran 3*

KOROŠKA / UMAG Vestnikov izlet '98

Tudi letos je bil naš izlet »hit«, torej uspešnica. Jože Rovšek je bil na izletu z beležnico. *Stran 4*

KOROŠKA Umrli je Ludvik Jank

Dolgoletni radiški župnik se je poslovil od nas za vedno. *Stran 7*

PREBLISK

Vsakoletni deseto-oktobrski poporodni popadki tudi letos niso izostali. Deželni poslanec Fritz Schretter je nedavno v Šentvidu ob Glini svaril pred propadom naše čiste in premalo zaposlene deželice, kajti že grozi silna nevarnost z juga, Slovenci načrtujejo prave invazije in ukradli nam bodo vsem delovna mesta, kajti pripravljene so delati napol zastoj, verjetno, da bi vsaj nekaj toplega dobili v želodec, taka obupna revščina ji tlači.

Saj je vseeno, če gospod Schretter ve za drugačno resnico – važno je, da bo ustrašeni populisti skušali preprečiti suženjstvo pod slovenskim gozdarjem in družno vo-

lil – no, koga pa že – velikega vodjo Haiderja seveda.

Ampak glej ga šmenta! Nankrat pa poslušalstvo ni mirno požrlo takih kosmatih in je vključno s šentviškim županom Mockom javno protestiralo proti hujskanju. In

Bile bi bedarije, če bi ne bila računica

Schretter ne razume več ničesar, saj je doslej govoril isto, pa se nihče ni razburjal!

Mene pa vendarle veseli predvsem dejstvo, da se v pomembnem delu socialdemokratske frakcije stvari premikajo na bolje in da niso več vsi pripravljene prežvekovati tistega, kar so izpljunili Haider in njegovi.

KONZ/CERT SURA ZA AFRIKA '98

TIMBILA

Afrika's most powerful music and dance

TA VENANCIO

Mozambique

Samstag/sobota

24. 10. **Pfarrhof Farovž** 19.30

St. Jakob/Sentjakob

Veranstalter / Prireditelja: SPD «Roz», Marktgemeinde/Tržna občina St. Jakob/Sentjakob
Kartenvorverkauf / Predprodaja: Posojilnica-Bank Šentjakob/St. Jakob und / in 04253/344

Fundament vsake države je ustava. Vse bistvene družbene sile se z ustavo dogovorijo za osnovne mehanizme delovanja in sodelovanja. Zato se ustave sprejemajo in spreminjajo s konsenzom oziroma najmanj z dvotretjinsko večino.

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

Tudi manjšine, ki seveda sprejemajo ustave držav v katerih živijo, imajo svojo »ustavo«, ki določa osnovne mehanizme delovanja, zahtev in želja. Za koroške Slovence je desetletja kot nekaka »ustava« veljal člen 7 ADP, ki so ga spoštovale vse skupine znotraj narodne skupnosti, neglede na politično in svetovnonazorsko prepričanje. Zahteve, ki so izhajale iz člena 7 ADP, med narodno skupnostjo niso bile sporne.

Že nekaj let je od tega, ko je NSKS enostransko pre-

koračil platformo člena 7 ADP, ko je namreč nastopil z zahtevo po zajamčenem mandatu in po javnopravnem zastopstvu. Ti dve zahtevi vsakakor presegata člen 7 ADP. ZSO je javnopravnemu zastopstvu nasprotovala z argumentom, da je tako zastopstvo nujno vezano na volilni seznam oziroma na ugotavljanje manjšine. Tudi Spomenica avstrijskih sosvetov iz leta 1997 je pokazala, da ti dve zahtevi, razen NSKS, ne postavlja nobena avstrijska manjšinska organizacija.

Človek bi si mislil, da je s tem zadeva končana in se lahko posvetimo problemu, ki so dejansko pomembni za ohranitev slovenskega jezika in kulture in ki imajo svojo podlago tudi v členu 7 ADP.

Tu pa je treba omeniti R Slovenijo, ki je tudi prispevala in še prispeva svoje k temu, da so se konfliktni linije med ZSO in NSKS še poglobile.

Leta 1996 je slovenski parlament sprejel resolucijo, v kateri se je izrekel, da »priznava avtonomnost in politično subjektiviteto avtohtonih slovenskih manjšin«. Hkrati pa »pozdravlja prizadevanja manjšinskih političnih organizacij ... za demokratično izvoljeno skupno zastopstvo« ... ter »podpira tudi napore za zajamčeno zastopstvo pred-

stavnikov avtohtonih manjšin v zakonodajnih in drugih političnih ter upravnih telesih«.

Slovenski parlament je to pasažo resolucije sprejel kljub izrecnemu nasprotovanju ZSO, ki je opozorila, da v pogojih, v katerih slovenska manjšina živi, to pomeni sprejetje ugotavljanja manjšine. S tem je slovenski parlament prekršil načelo, da podpira le to, za kar se je manjšina konsenzualno odločila sama.

Medtem so sosveti avstrijskih manjšin sprejeli spomenico, v kateri so vse avstrijske manjšine sprejele najosnovnejše zahteve za razvoj manjšinskih jezikov in kultur. Seveda so se izrekli tudi proti ugotavljanju manjšin.

Manjšina kot subjekt ali podaljšana roka?

Človek bi si mislil, da bodo odgoyorni v R Sloveniji vsaj zdaj spoznali, da ne morejo postavljati zahtev, ki nimajo konsenzualne podpore znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Misliti bi jim moralo dati, da tudi vse ostale avstrijske manjšine odklanjajo zahteve, ki jih Slovenija priporoča.

Toda poročilo slovenske vlade z dne 30. 5. 1998 in pismo Urada za Slovence v zamejstvu z dne 10. 9. 1998 ponavljata omenjeno pasažo resolucije, zdaj že kar v obliki zahteve.

S tem seveda R Slovenija ne pomaga razrešiti probleme znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Nasprotno, soodgovorna je za nastalo situacijo.

Pa bi bilo lahko zelo enostavno, če bi res upoštevali to, kar resolucija pravi, da so namreč manjšine avtonomne in subjekt, in če bi resno jemali tudi tisto pasažo resolucije, ki pravi:

»Republika Slovenija opozarja na škodljivost takih meddržavnih odnosov, ko poskušajo države urediti medsebojna odprta vprašanja s pritiski na avtohtone narodne manjšine«.

Pritisk je pritisk. Bodisi z ene ali z druge ali pa kar z obeh strani.

ZAHTEVA ODBOROV ZSO:

Slovenija naj spoštuje člen 7 ADP

1. Odbori ZSO pri politiki ZSO izhajajo iz člena 7 ADP, ki omogoča pripadnikom slovenske narodne skupnosti svobodo združevanja v organizacijah, nadalje iz Okvirne konvencije sveta Evrope za zaščito narodnih manjšin, ki prav tako podarja svobodo pluralističnega in medkulturnega delovanja in združevanja. Odbori ZSO ugotavljajo, da je vsebina pisma Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu z dne 10. 9. 1998 v nasprotju z členom 7 ADP in tudi v nasprotju s duhom Okvirne konvencije Sveta Evrope, ki jo je R Slovenija že ratificirala.

države ne bi izsiljevale manjših oziroma izvajale pritisk nanje«. To še toliko bolj velja za odnose z manjšinami.

3. Odbori ZSO ugotavljajo, da od R Slovenije pričakujejo, da bo v svojih odnosih, še prav posebej pa v zadevi finančne podpore, ravnala kot pravna država. Zato pričakujejo, da se morebitne spremembe finančne podpore sporočijo tako pravočasno, da se prizadeti lahko na spremembe pripravijo. Glede na 78-letno tradicijo odnosov med koroškimi Slovenci in centralnim slovenskim prostorom je ta zahteva več kot

vidi zgolj v funkciji podaljšane roke ene države v drugi. Zgodovinske in tudi aktualne izkušnje na Balkanu kažejo, da taka politika v zadnji konsekvenci škoduje manjšinam samim. Zato odbori ZSO vztrajajo, da o vprašanih slovenske narodne skupnosti, o organiziranosti le-te odločajo subjekti manjšine sami v skladu s členom 7 ADP, z drugimi mednarodnopravno veljavnimi dokumenti in pravnim redom države, v kateri živijo.

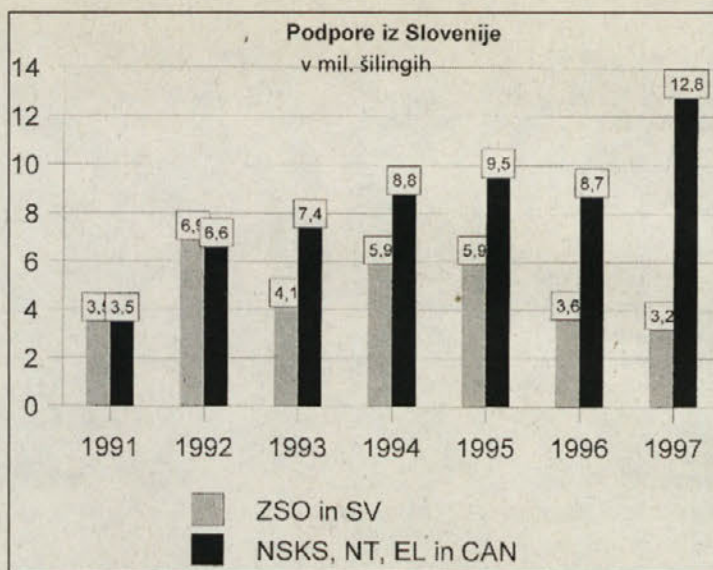
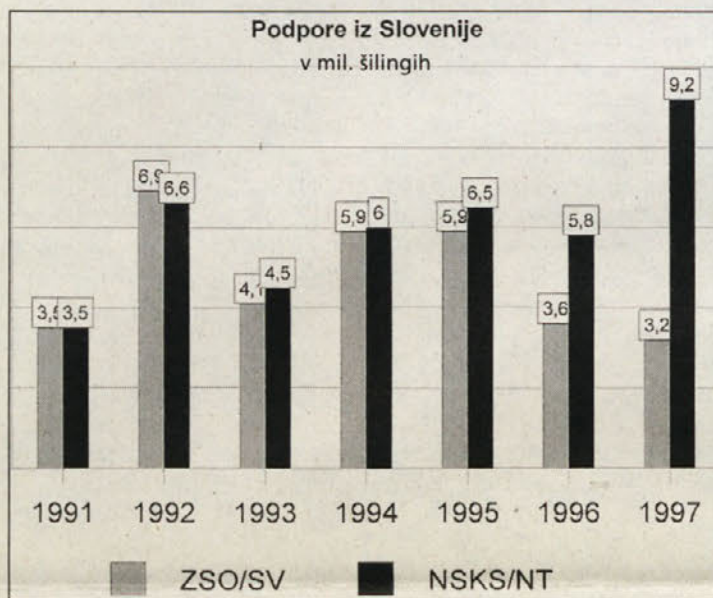
5. Odbori ZSO so podčrtali, da je ZSO že pred meseci povzela iniciativo za ustanovitev Koordinacijskega odbora koroških Slovencev. Razprava o tem je v teku.

6. Razdelitev finančnih sredstev zadnjih treh let kaže, da je politična opcija NSKS dobila iz Slovenije trikrat več podpore kot pa politična opcija ZSO. Zato odbori ZSO ne morejo verjeti, da je NSKS dejansko zašel v finančno krizo. Zato je možna tudi interpretacija, da je NSKS sredstva iz Slovenije porabil neracionalno. ZSO torej predlaga, da obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, NSKS in ZSO, dovolita, da slovensko računsko sodišče pregleda obe knjigovodstvi in ugotovi, ali so bila sredstva uporabljena racionalno. Navsezadnje je lani tudi avstrijsko računsko sodišče pregledalo knjigovodstvo obeh organizacij.

7. Odbori ZSO obžaljujejo, da je NSKS pred poletjem bojkotiral dve seji sosveta, ki jih je sklical predsednik sosveta dr. Sturm, na kateri bi lahko sklepali o razdelitvi finančnih podpor R Avstrije. V tem primeru bi bile avstrijske podpore že izplačane.

8. Odbori ZSO so mnenja, da naj se ZSO prizadeva za višjo finančno dotacijo s strani R Avstrije, hkrati pa zahteva, da Slovenija prav tako kot Avstrija enakovredno upošteva obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev.

9. Odbori ZSO so ugotovili, da je pravna negotovost glede finančnih podpor iz R Slovenije postala neznosna in dosegla raven, ki ogroža ZSO v svoji existenci. Zato so odbori ZSO zadolžili predsedstvo ZSO, da v roku treh mesecev pripravi koncept dohodkov, ki jih ZSO lahko realistično pričakuje iz Slovenije in Avstrije in na podlagi tega izdelata koncept delovanja.

2. Odbori ZSO ugotavljajo, da izvajanje pritiska s finančnim izsiljevanjem ni v evropskem duhu. Odbori ZSO v tem oziru spominjajo na izjave vodilnih slovenskih politikov, ki so pred leti, ob konfliktu med Italijo in Slovenijo, opozorili ravno na to, da naj »velike

utemeljena. Če od Avstrije upravičeno zahtevamo, da uresniči obljube izpred 78 let, tudi upravičeno pričakujemo, da se bo R Slovenija držala obljub, ki jih je ničkolikokrat dajala koroškemu Slovincem.

4. Odbori ZSO opozarjajo na škodljivo prakso, ki manjšine

PODRUŽNICA BOLTZMANNOVEGA INŠTITUTA V CELOVCU Raziskovanje posledic vojne

Prejšnji teden so v Celovcu v prostorih Deželnega athiva na Sentruperški cesti svečano odprli podružnico Boltzmannovega inštituta, katerega centrala je v Gradcu. Po Avstriji, pa tudi po drugih državah, je 127 takih podružnic (ena med njimi je v Velikovcu) in ima 216 stalnih strokovnih sodelavcev. Za vodjo inštituta so izbrali prof. Ste-

fana Karnerja, ki je postal znan, ko je raziskoval grobišča avstrijskih vojakov, ki so padli med drugo svetovno vojno v Sovjetski zvezi, poznamo pa ga tudi kot avtorja študije o ostankih nemško govoreče manjšine v Sloveniji.

Na otvoritvi, kjer se je zbralo precej celovške politične prominenca, je prof. Karner

predstavil tudi svojo sodelavko dr. Štefko Vavti, ki bo kot stalna sodelavka odgovorna za koordinacijo projektov. Teh pa so si zadali kar precej: »Štajerska v 20. stoletju«, »Vojni ujetniki in interniranci avstrijskih dežel«, »Pogrešani Avstrijci v Sovjetski zvezi«, »Fürstenfeld 1945. Konec vojne in sovjetska okupacija«, »Rehabilitacija av-

Popravek in opravičilo

V zadnji številki se nam je zgodila res neljuba pomanjka: ko smo navajali številke o dotacijah, smo zamislili Mohorjevo z društvom Naš otrok, nositeljem istoimenskega otroškega vrtca, ki ima v Mohorjevi sicer prostore, je pa popolnoma samostoj-

no društvo. Društvo je iz Slovenije dobilo lani okoli 400.000 šilingov, podpora Šolskemu društvu, ki ima tri otroške vrtce, pa je bila lani 700.000 šilingov.

Prizadetim se opravičujemo in s tem popravljamo napako.

S. W.

PIŠE JANA JELEN

ŠVICA KOT TEŽIŠČE FRANKFURTSKEGA SEJMA

»Visoko nebo, tesna dolina«

Nenehnost

Neskončne številke spremlja-
jo vsako leto Frankfurtski
knjižni sejem. Vsako leto je
dosežen višek. In vsako leto je
na novo prekoračen. Več raz-
stavljencev in več knjig, nova
težišča in neskončno veliko
obiskovalcev je zaznamovati.

Obiskovalec

Po polžje se skuša gibati obi-
skovalec po dvoranah, dojeti
eno deželo za drugo, eno stojni-
co za drugo. Toda zdi se, da se
menjavajo slike, oko ne dojema
več mirujočega mesta v blisko-
viti digitalni dobi. Zgodovinski
prizori stečejo mimo: 50 let
frankfurtskega knjižnega sejma
– 50 let deklaracije človekovih
pravic preko ZDA.

Obiskovalec se premika z
via mobile, s tekočim trakom:
pisatelj Martin Walser prejme
mirovno nagrado Nemškega
knjigotrškega združenja, turška
založnica Ayse Nur Zarakolu
pa prvi International Freedom
to Publish Award.

Razširitev elektronskih medij
zajame obiskovalec tako:
<http://www.buchhandel.de>.

Na poti v mednarodni center
prehitevam barve kož, jezike in
črke, pravice ter licence: termi-
ni, termini.

Kdor se ne more držati posa-
meznih točk, knjige ali obraza,
ima le občutek pretakanja in iz-
gubljanja.

Švica

Alpski rog vabi z idilično upri-
zoritvijo multikulturne demo-
kracije na knjižni sejem. Gore,
pojoče planšarice, kmetje na
travniku pri košnji, ob tem slika
štirih narodov s štirimi jeziki v
medsebojnem sožitju. Tako se
vede Švica v mednarodni po-
zornosti knjižnega sejma.

Heidi spremlja s pisanimi
kravami skupno stojnico Švice
v dvorani 4.1. Geslo »Švica je
pravkar tukaj zraven« pa vodi
po škrlatni preprogi v središčno
švicarsko dvorano, toda prepro-
ga se ne konča pred pragom,
temveč se izteče ob zidu blizu
vhoda. Tam, v skladiščni hali, v
odrsko z žametnimi zavesami
opredeljenih prostorih berejo
pisateljice in pisatelji iz Švice.
Poleg tega prikazujejo v sosed-
njem prostoru kulturno zgodo-
vino na osmih zaslonih, od do-
kumentarnega filma do gleda-

liških iger. Tema je Švica, ne
Švicarji.

Predsednik gostiteljice Fla-
vio Cotti nagovori v otvoritven-
nem govoru primanjkljaje drža-
ve glede doživete kulturne raz-
nolikosti. Med drugim očita
Švicarjem sposobnost, zgreše-
vati pogled drugega zato, da se
ne bi bilo treba pogovarjati
medseboj. Nadalje pravi, da do-
jemajo jezikovne meje v vedno

večji meri kot zaključen hori-
zont. Tako tudi ni umestno, pri-
kazati Švico samosebično kot
vzor kulturne raznolikosti in
kot zaščitnico jezikovnih manj-
šin.

Založbe in knjige

Ob robu prikazovanja alpske
republike pa je kar nekaj za-
ložb, pisateljic in pisateljev iz
Švice, ki jim uspe pokazati pot

iz »tesne doline v visoko ne-
bo«. Med drugim je to majhna
založba Ricco Bilger iz Zü-
richa, ki ji je leta 1991 uspela
samostojna založniška struktu-
ra, ko je objavila delo pisateljice
Kristin T. Schneider, katere
sposobnosti v Avstriji še niso
zaznane. Dela založbe pa so-
dobna kritika le bežno spremlja,
jih imenuje eksperimentalna,
avantgardna itn.

Prav posebno pa prevzame
Mariella Mehr, rojena v Züri-
chu, pripadnica potujočega na-
roda, ki je leta pri založbi Dra-
va izdala dvojezično pesniško
zbirko »Nachrichten aus dem
Exil. Nevipte andar o exilo«. Zbirko
je prevedel Rajko Djurić. To so
sporočila s posebno lepoto in
bolečimi spomini. Mariella Mehr
piše poleg pesmi še romane, v
katerih predela travmatične
otroške izkušnje. Vzeli so ji družino,
jo vtaknili v internat in jo vzgojili
v Nemko.

Zanimanje povzroči tudi slo-
venski pisatelj Ivan Cankar, čigar
peto knjigo Traumbilder (Podobe
iz sanj) je pravkar prevedel Erwin
Köstler. K temu pravi založnica
dr. Helga Mračnikar sledeče: »Prav
v primeru Cankarja vidimo, kako
važni so prevodi, namreč uspeli
prevodi, kjer ustvarja prevajalka
oz. prevajalec spet celovito umetnost.
Kjer to uspe, zaživi delo. Že je-
ziki sami odpirajo nova stališča
in novo gledanje, znanje jezi-
kov nas obogati.« Ob robu: Cankar
je bil razprodan!

Enako priznanje doživita tudi
Maruša Krese in David Šalamun.
V knjigi »Von der Bora verweht.
Ljubljana – Beograd – Sarajevo.
Ein Feature« razmišlja oz. dokum-
entira pisateljica in žurnalistka
Maruša Krese literarno-fiktivno
dogajanje ob razpadu Jugoslavije.
Mračnikar: »Maruša Krese je uspe-
lo prikazati problematiko iz popol-
noma novega, izvirnega in svežega
vidika, kar je vzbudilo zanimanje,
čeprav je o razpadu Jugoslavije
izšlo že neverjetno veliko knjig.«
Sin pisateljice David Šalamun se
je pojavil s svojo

prvo knjigo »Willkommen im
Dialysium. Reisen auf eigene
Gefahr«. To delo je avtobiografskega
izvora. David Šalamun opisuje
izkušnje mladega človeka, ki je
vezan na dializo. Kljub svoji bolezni
potuje in s tem spoznava razne
dializne centre po svetu, in to s
humorjem, ironijo in sarkazmom.

V jesenskem programu založ-
be Drava je predvidena tudi
izdaja pesmi Maje Haderlap v
treh jezikih (slovensko, nemško,
angleško). Zbirka vsebuje pona-
tis pesniških zbirk »Žalik pesmi«
in »Bajalice«, nadalje še neob-
javljene pesmi. Mračnikarjeva
pravi, da so prevodi zelo uspeli –
prevedla sta jih Klaus Detlef
Olof in Tom Priestley – in da
predstavlja celotna zbirka kulturni
dogodek. Nadalje je na frankfurtskem
knjižnem sejmu prisoten mladi
pesnik Martin Kuchling z zbirko
»Okamenela sled«, ki jih je »mimo-
grede« oddal v založbi. Matjaž
Kmecl je pesemski zbirki prispeval
spremno besedo.

Založba Wieser predstavlja
obširno zbirko knjžic »Europa
erlesen«, ki naj bi, tako Wieser,
»predstavila literarno potovanje
po Evropi v mešanici znanih in
nepoznanih avtorjev ter posredo-
vala regije oz. mesta iz posebne-
ga zornega kota«. Poleg zanimi-
vih knjig predstavlja Wieser svojo
enciklopedijo evropskega vz-
hoda, ki bo obsegala 20 knjig in

Stojnico založbe Drava je obiskal tudi slovenski premier dr. Janez Drnovšek. Na sliki v pogovoru z direktorico Drave dr. Helgo Mračnikar

Obiskovalci stojnice Drava so se vrstili: levo avtorica Maruša Krese, desno dr. Heinz Klunker, pisatelj in kritik

Foto: T. B.

Na sejmu so predstavili tudi nemški prevod Drnovškove knjige »Moja resnica«

strijskih Stalinovih žrtev«, »Politični
povojni procesi v primerjavi«,
»Nacionalno vprašanje na Koroškem«
in »Razstava Gradec v času nacionalsocializ-
ma, 1938-45«.

Ob otvoritvi je deželni glavar
Zernatto povedal, da je dežela
Koroška dala za ta inštitut 4 milijone
šilingov, mesto Celovec pa bo dalo
650.000 za projekt. Predsednica
»Društva Deželni arhiv«, zgodovinar-
ka Claudia Fräss-Ehrfeld, je pozdravila ot-

voritev, vendar je pripomnila, da
je predikat »vest dežele«, kakor
je rekel dr. Karner, že zaseden –
lasti si ga Deželni arhiv(?)

Za koga bo znanost?

Zanimiv pa je bil govor vodje
inštituta dr. Karnerja, saj je jasno
ponazoril, zakaj je med zgodo-
vinarji precej sporna oseba: že v
govoru se je lotil vrednote-
nja politike slovenskih osrednjih
političnih organizacij po vojni –
ni navajal dejstev, kar bi bilo

pričakovati od zgodovinarja,
temveč bolj zasmehljive izjave o
»politiki« v narekovajih, o »komu-
nistični« ZSO in »krščanski«
NSKS, predvsem pa je poudarjal,
da bo treba raziskati usodo 100
pogrešanih Korošcev, ki so jih
»Tito-Partisanen« odvedli in umorili.
In tudi dvomljivo zgodbo o Jošku
Tišlerju, ki se je menda bal, da ga
bodo umorili, je serviral. Ostanje
nelagoden občutek, kajti uradna
dežela se je doslej bore malo brigala

usodo izseljenih, pogrešanih in
umorjenih slovensko govorečih
Korošcev ... Od teh je omenil le
družino, ki – po intervencijah –
ni bila izseljena.

Tako se sprašujem, ali so znan-
stveniki res tako zelo odvisni od
stricov z vrečami denarja in dajo
že vnaprej vedeti, ČIGAVA res-
nica bo morala obveljati. Že mo-
goče, da je resnica več, a DEJ-
STVA naj bi bila samo ena: Ali
pa morda obstajata dve sorti
znanstvenikov? Sonja Wakounig

nad 100.000 gesel. Prvi dve knji-
gi bosta izšli leta 2000, celotna
enciklopedija pa bo zaključena
predvidoma med leti 2005-2007.

Z izdajo novo obdelane anto-
logije »Profile der neueren slo-
wenischen Literatur in Kärnten«,
ki jo je izdal Johann Strutz, je
prikazala Mohorjeva založba
svoje delo na frankfurtskem
sejmu. Delo sestoji iz monografičnih
študij koroško-slovenske litera-
ture, ob tem pa je prikazano še
filmsko ter gledališko delovanje
na Koroškem.

Bralec

Da ne pozabimo ... Kje je
bralec? Bralec bere!

VESTNIKOV IZLET 1998

Enotno mnenje: »Slovenskega vestnika ne damo!«

ZA vraževerne bi bila številka 13, ki jo je nosil letošnji Vestnikov izlet, in še petek povrh lahko vzrok, da bi se izletu odpovedali, vendar se to ni zgodilo. Nekaj manj kot lani, 176 po številu, pa vendar štirje avtobusi, nas je pretekli petek zjutraj krenilo na pot proti sončni Istri. Trije Sienčnikovi avtobusi s standardno trojko šoferjev (Wutte, Zankl, Slanitz) ter eden Stefanerjev z Bistrice v Rožu z vodiči Milko, Urško, Jožetom in Frančkom so pridno pobirali udeležence po dogovorjenih postajah od Pliberka pa vse do Zilje. Stiski rok, besede dobrodošlice, smeh, smeh, dobra volja. Po zboru pri Mlečniku v Kožentavri skupna pot proti Ljubelju, kjer nas niti schengenski mejni režim ni kaj dosti zaustavil.

Resda je bilo letos kar nekaj težav pri izbiri kraja in ustreznega hotela, saj se naši udeleženci z nami vred počutimo kot družina in zato hočemo biti skupaj v istem hotelu, imeti skupno jedilnico in tudi skupno večerno zabavo. Tudi ladja za izlet mora biti dovolj velika. Smo pač že malo razvajeni, predvsem po zaslugi naše Milke, glavne organizatorke, ki ve, kako se taki reči streže. Tudi želja, da bi izlet organizirali v Sloveniji, skoraj ni uresničljiva. Kapacitete vseh zdraviliških centrov so v tem času prezasedene, pa tudi cene so bistveno višje in zato nesprejemljive. Sicer pa je Istra tako in tako napol slovenska.

Prvi dan – petek

Ponavljati vozni red bi bilo v poročilu zagotovo dolgočasno. Pa kljub temu: vse je teklo po preizkušenem in preverjenem receptu. Postanek na avtocesti za mali oddih in zadovoljitev telesnih potreb, za stisk roke Rožana ali Ziljana s Podjunčanom, potem pa naprej med slikovito jesensko nadahnjeno floro do Kopra, na desno v smeri Pula/Pola prek Šmarij, še malo navzdol in že smo bili v simpatični rastavraciji »Idila« v Podpadni, še na slovenski strani meje, kjer nas je čakalo kosilo. Tudi nekaj kapljic istrskega vina smo pokusili, da bi se čimprej navadili nanj in se tudi tozadevno aklimatizirali.

Na meji hrvaški obmejni organi v značilnih ameriškim policistom podobnih uniformah niso komplicirali, do turističnega naselja Katoro in do našega hotela Koralj pa tudi ni bilo več daleč. V pol ure smo že parkirali pred njim. Tudi sobe smo dobili kar hitro in nastopil je prosti čas po želji. Nekateri so malo počili, drugi odšli k morju, tretji obiskali že znani Lobby bar.

Medtem so fantje »Tria Pavlič« z Obirskega znosili v prvo nadstropje svoje instrumente in zaboje ozvočenja in vse pripravili za večerno zabavo, po

večerji pa so nam že zaigrali in privabili na plesišče za prvi večer kar precejšnje število plesalcev. Sem pa tja ob mizah se je pojavila tudi pesem in nanzanjala zadovoljstvo ljudi.

Noč ima svojo moč, a tokrat kakega posebnega razgrajanja ni bilo. Nekateri heroji, tokrat mislim na neugnane Bilčovščane, so že nekoliko utrujeni. Kljub temu pa je bilo iz nekaterih sob slišati prepevanje. Nekdo je iskal disko in se zaradi tega s taksijem peljal celo do Novigrada in ga potem našel v Umagu in se vrnil v hotel šele ob svitu. Ni bil Bilčovščan in greh se pove, grešnika pa ne

Drugi dan – sobota

Rano smo se dvignili in ob devetih smo bili že v avtobusih. Nebo se je po jutranji sivini začelo jasnit in nam napovedovalo lep sončen dan. Na sporedu je bila vožnja z nam že

Izlet Slovenskega vestnika seveda ni mogel mimo grozeče finančne situacije, ki mu grozi v okviru Zveze slovenskih organizacij ob napovedani radikalno zmanjšani podpore iz Sloveniji. Kljub sproščenosti udeležencev pa je prav to viselo nad nami kot Damoklejev meč. Koliko zaskrbljenosti je v naših ljudeh, koliko podpore je bilo izražene v teh treh dneh. Naj jo povzamemo: »Ne, to ne more biti, prvi slovenski povojni časopis ne sme kar tako ugasniti, saj izhaja iz najtežjih dni naše zgodovine, iz dni, ko nam je krepil narodno zavest, da smo zdržali, iz dni, ko se je moral zaradi Slovcem sovražnih političnih razmer iz Celovca dvakrat seliti na Dunaj. Takrat ga sovražne sile niso mogle uničiti, sedanja demokratična Slovenija pa naj bi ga? Ne, Slovenskega vestnika ne damo!«

poznano ladjo »Nirvana« iz Poreča v Rovinj. Naša znanka nas je res v vsej svoji simpatiji čakala zasidrana in prijazno osebje nas je pozdravilo s šilcem domače grape, grozdnega žganja. Za dober začetek! Mnogi so zasedli prostor v kabini ob kantini, nekateri so se sončili na palubi, celo na strehi ladje, nekateri na krmi. Morje je bilo od rahlega vetra nekoliko vzvalovano, da je kazalo svojo neizmerno moč, a vendar le rahlo pozibavalo ladjo. Veter se je lovil v lase, nekatere toplil, druge hladil, večini pa bil prijeten. V kantini se je kmalu zaslišala pe-

sem. Vince je bilo sladko, čustva so se razvnela, prijateljstvo krepilo, ob tem pa se poje. Tiste nežne ljudske, one bolj krepke domoljubne in tudi nostalgčne partizanske. Slednjih je bilo vse več. Ladijski harmonikar je vlekli svoj meh, z njim pozival k skupni pesmi, čulo se je »Plovi, plovi ...«, »Ribar plite mrižu svojo« in še mnogo drugih.

Kar naenkrat smo bili že pred Rovinjem, čudovitim srednjeveškim mestom z značilno benečansko arhitekturo, kateri krona je mogočna kamnita cerkev sv. Fume na vzpetini.

»Kantinton«, v restavracijo predelana nekdanja obokana vinska klet, nas je sprejel gostoljubno in zelo hitro postregel z ribami ali kotleti. Tudi nekaj malvazije so prijazne strežajke postavile na mize, saj ribe morajo tretjič plavati v vinu.

Ko smo si ponovno privezali duše, smo nekateri krenili v stari del mesta in se nekoliko izobraževali, kako se na tako malo kraja postavi tako množico hiš. Hodili smo po ozkih kamnitih uličicah, gledali imenitno arhitekturo, pokrito z patino stletij, in se povzpeli do mogočne cerkve. Žal ni bila odprta, da bi videli še relikvijo sv. Fume (Filomene).

Plovba z našo »Nirvano« nazaj do Poreča je bila za mnoge kar prekratka. Spet vince, pesem, šala in smeh. No ja, nekaj jih tudi malo zadremalo, utrudili so jih je sonce, morski zrak in pa vince sladko. Le zakaj ne?

Zvečer ob večerji in plesu smo pod taktirko Janeza Petjaka še krepko zapeli, tako, skoraj uradno, bolj neuradno pa je bilo slišati prepevanje Kotmirčanov s svojim vodjem Jozijem Packom. Pavličevi fantje so godli kot za stavo, plesalci pa brusili pete.

Tretji dan – nedelja

Dan poslavljanja, ki pa traja na Vestnikovem izletu kar ves dan. Po zajtrku pomirjujoči sprehodi, največ do obale in morja, potem pa smo krenili spet proti Sloveniji.

Dobre izkušnje iz lanskega leta so nas spet pripeljale do kmečkoga turizma družine Mahnič v Dragonji. Res lepo so nas postregli s primorsko oz. istrsko jedjo joto, ji priložili okusno domačo pečenko, za pokušnjo pa so nam na mize postavili kar precej vrčev svojega vina. Nekateri so si ogleali še vinsko klet in vzeli s seboj zase in za svoje kako stekleničko izbornega vina. Harmonikar je razveseljeval družbo, da jo je bilo kar težko zbrati za skupinski posnetek.

Nadaljnja pot je bila že tradicionalna: postanek na avtocesti, potem pa še zadnja potešitev gladi in žeje pri Marinšku v Naklem. In srečno in nasvidenje!

Jože Rovšek

Plesišče je bilo skoraj pretesno

Foto: SV

Trio Pavlič z Obirskega je odlično opravil svojo zabavno vlogo

Kvartopirci na ladji pod taktirko Petra Kucharja

Zabrisane so bile meje med Rožani, Gorjanci in Podjunčani

Najbolj veselo je bilo v bližini točilnice

Foto: SV

RAVNE NA KOROŠKEM

Odprli spominsko sobo Leopolda Suhodolčana

Pred leti umrlemu pisatelju s Prevalj Leopoldu Suhodolčanu, ki je pisal predvsem za mlade, so ob 70-letnici njegovega rojstva v prostorih ravenskega gradu oz. Koroške osrednje knjižnice, poimenovane po dr. Francu Sušniku, prejšnji četrtak, 1. oktobra, odprli spominsko sobo. Slovesnosti se je poleg pisateljevih sorodnikov in predstavnikov koroškega javnega življenja udeležilo tudi kar nekaj literatov. Simbolično je odprtje opravil župan občine Prevalje-Ravne Maks Večko, saj je prav občina omogočila to pred dvema letoma porojeno zamisel.

Glavna govorka, ravnateljica Koroške osrednje knjižnice Majda Verčko-Kotnik je v uvodu izčrpne predstavitve delovanja Leopolda Suhodolčana

dejala, da s stalno zbirko njegovih del, izvornih izdaj, ponatisov in prevodov želijo pisatelja predstaviti širši javnosti ter ohranjati povezanost z njegovimi bralci, poleg tega pa tako znova opozarjati na delež koroške pokrajine v slovenski literaturi. Izčrpno bibliografijo je izdelala Marija Suhodolčan-Dolenc, ki hrani in ureja moževno zapuščino, za spominsko sobo pa je darovala knjige in drugo gradivo.

»Suhodolčanovo pripovedno delo je izjemno obsežno: deset del za odrasle, šest gledaliških iger, 16 radijskih in 2 televizijski igri, mladini je namenjenih kar 41 knjig, ki so izšle v 84 izdajah, 19 gledaliških in lutkovnih ter 14 radijskih iger«, je med drugim postregla s podatki Majda Verčko-Kotnik in spom-

nila na mladinske literarne junake v pripovedih Krojaček hlaček, Mornar na kolesu, Deček na črnem konju, Skriti dnevnik in mnoge druge. Za mlade je poleg učiteljskega poklica veliko storil kot urednik revije Kurirček in kot soustanovitelj in soorganizator kulturne akcije bralnih značk, ki se je od leta 1961 s Prevalj razširila po vsej Sloveniji. Ena od bralnih značk zdaj nosi njegovo ime, prav tako pa tudi ravenska pionirska knjižnica.

Otvoritveno slovesnost Suhodolčanove spominske sobe so sooblikovali tudi učenci prevaljske osnovne šole z mentorico Greto Jukič. Izvirna podoba sobe, ki ponazarja razgibani Suhodolčanov otroški svet, pa je delo ravenske arhitektke Anite Potočnik. S. Š.

Majda Kotnik-Verčko ob odprtju Suhodolčanove spominske sobe. V ozadju liki iz njegovih lutkovnih iger Foto: SV

DRUŽABNO NA BLEŠČEČI

Piknik organizatorjev Arihove peči '98

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Šentjakobu so za organizatorje in sodelavce letošnjega 20. zimskega pohoda »Arihova peč '98« ter njihove prijatelje pripravili že tradicio-

nalni piknik pred kočo SPD Celovec na Bleščeči. Za »prave« planince je bil na sporedu še pohod na 2146 metrov visoko Jeko.

Piknika se je udeležilo nad 20 zvestih sodelavcev vsakoletnega zimskega pohoda, ki so ob specialitetah na žaru, svežih pi-

jačah pri dokaj stabilnem vremenu uživali družaben popoldan. Vrh Jepe pa so osvojili trije planinci – prof. Tinči Urbajs, Harry Oberhofer in Ivan Lukan.

Seveda je tekel govor tudi že o pripravah in izvedbi 21. pohoda »Arihova peč '99«. I. L.

»Pravi« planinci pred kočo SPD Celovec na Bleščeči

Foto: I. L.

Šole v okraju Beljak-dežela pomagajo Posočju

Predstavniki avstrijskega mladinskega Rdečega križa so v četrtek, 8. oktobra 1998, na osnovni šoli v Bovcu predali 300.000 šilingov za pomoč otrokom iz Zgornjega Posočja. Otroci ljudskih in glavnih šol v okraju Beljak-dežela – med njimi vrsta dvojezičnih šol – so izvedli zbiralno akcijo, pri kateri se je nabralo 278.000 šilingov. Deželna organizacija mladinskega Rdečega križa pa je to vsoto povečala na okroglih 300.000 šilingov.

Spomladi letošnjega leta je bilo 40 ravnateljev iz beljaškega okraja namenjenih v Bovec, da bi študirali način pedagoškega dela in spoznavali šolski sistem republike Slovenije. Do strokovne ekskurzije ni prišlo, ker se je 12. aprila stresla zemlja. Ravnatelj/ce so se potem usmerili v Furlanijo. Ko so bili na poti, so si domislili, da je treba ljudem in otrokom v Posočju pomagati. Tako so pod vodstvom okrajnega šolskega nadzornika Adolfa Raupa, ki je

hkrati vodja okrajne organizacije mladinskega Rdečega križa, začeli zbiralno akcijo, ki je potekala dokaj uspešno.

Deželni predsednik mladinskega Rdečega križa, nadzornik Walter Buchhäusl ter nadzornik Adolf Raup sta predala denar ravnatelju osnovne šole Bovec Andreju Mlekužu in županu bovške občine Robertu Trampušu. Namemba denarja je pomoč otrokom, ki so bili zaradi potresa potisnjeni v stisko in se brez pomoči ne bi mogli udeležiti šolskih dejavnosti in projektov. Nekaj denarja naj bi šola uporabila za tiste najnujnejše reči, ki si jih sicer ne bi mogla privoščiti. Ravnatelj osnovne šole in župan sta poudarila, da zelo cenita gmotno pomoč, kajti brez nje bi težko poravnali nastalo škodo. Enakega pomena pa je zavest, da tudi v nesreči najdeš prijatelje. Zgodovinsko pogojena tesna povezanost na tromeji med Avstrijo, Italijo in Slovenijo je s to akcijo dobila novo potrditev. T. O

Krajinski vrt Rož – raj ali zabloda?

Plantaža stolov, velikanske barke iz živih dreves, otoki poželenja (Lustinsel) v Dravi, drevedri v vodi in podobni objekti, ki jih – in s tem tudi Rožane – obdaja na mnoge kilometre dolg živ kitajski plot, so glavni elementi študije Krajinski vrt Rož, ki je bila do konca septembra razstavljena v Hiši arhitekture v Celovcu.

Na zaključni prireditvi so proponenti okoli društva Skulpturenpark Rosental pred zelo kritično in pretežno strokovno publiko zagovarjali cilje land-art-projektov v Rožu, in sicer:

Pozitivne impulze, ki jih je sprožila deželna razstava hočejo z umetniškimi ukrepi v pokrajini pospeševati in izkoriščati tako na kulturni kot tudi na gospodarski ravni.

Z land-art-projekti odpirajo kmetom opcijo agri-kulture. Ustvarjanje ter negovanje land-art-umetnin je za kmete baje manj ponižujoče kot plačano ohranjanje kulis za turizem (Landschaftspflege). Osebnostno ne vidim bistvene razlike.

Vrhu tega pa bi dala ta interpretacija ekonomsko šibkim prostorom novo, zgolj umetniško-estetsko zaznamovano identiteto.

Prvi očitek kritikov je bil, da se avtorji študije (skupina TRINIDAD) niso spoprijeli z gospodarsko, ekološko ter kultur-

no situacijo v Rožu. Zato tudi niso izdelali nobenih nadrejenih konceptov. Rož je služil le kot surovina in kot neke vrste tabula rasa. Navzoči strokovnjaki so nadalje ugotovili, da razstavljeni projekti po večini niso avtentični, da so le imitacije ali citati znanih nizozemskih in drugih land-art-umetnikov. Posebno so poudarili, da s takšnimi poljudnimi umetniškimi implantati ni mogoče ustvariti identitete.

Opozorilo na dejstvo, da večina ze obstoječih land-art-umetnin v bistvu nima komercialnih namenov, je sledila kritika, da se proponenti umikajo pod plašč umetnosti – tako nihče ne more razkrinkati njihovih skritih ekonomskih zamisli.

Poudariti je treba, da kritiki niso zavračali land-art per se. Večina publike jo gleda kot zanimivo opcijo tudi za Rož.

Če ideji sledi jasen koncept, če se posamezni projekti obzirno vpletajo v dane okoliščine, imajo lahko tudi pozitiven vpliv na pokrajino in identiteto prebivalstva.

Škoda bi bilo, če bi imel prav zagovornik projekta Krajgheer, ki je po diskusiji menil, da bo spet prišel do veljave tako imenovani koroški efekt: eden prižge svečo, trije pa prihitijo, da jo spet ugasnejo ...

Martina B.-Ogris

K & K CENTER

vabi na koncert

pesmi ljubezni

v soboto, 17. oktobra 1998, ob 20. uri

v k & k centru v Šentjanžu v Rožu

Nastopa: Pevska skupina iz Ledinc

na klavirju: Tonč Feinig

NOGOMET – 1. RAZRED D

Derbi brez zmagovalca

Številni navijači Šmihela in Rikarje vasi so se na sončnem nedeljskem popoldnevu veselili napete in zabavne tekme in dolgočasno jim zagotovo ni bilo.

Tekma je bila precej izenačena, čeprav Rikarjani niso prav našli svoje linije. Pred-

pokazali ofenziven nogomet, toda zdelo se je, da je sodnik Krappinger hotel prevzeti glavno vlogo, s tem da je ustvarjal napeto atmosfero. Rumeni kartoni na obeh straneh so bili večinoma odveč in kadar bi bili primerni, jih je Krappinger

daljnih rumenih kartonih je tudi še Rikarjan Truschner predčasno odšel »pod prho« in mnogi so se vprašali, ali bo še kdo ostal na igrišču. Izid derbija z 1 : 1 je bil po igri povsem pravičen.

Zabave in začudenj v derbiju ni manjkalo, za kar je poskrbel

Igralci obeh moštvev so se borili, za zabavo pa je s svojimi odločitvami skrbel sodnik

Foto: FERA

vsem sredinski igralci so svoje napadalce pustili na cedilu. Šmihel je povedel kar po nekaj minutah z 1 : 0 (Kotnik). V nadaljevanju si je moštvo prigrigalo še nekaj lepих možnosti, toda še pred koncem prvega polčasa so Rikarjani lahko izenačili z zadetkom Strasserja.

Po odmoru sta obe moštvi

»pozabil«. Po zadetku Šmihelčanov v drugem polčasu je odločil na ofsajd, kar niti za Rikarjane ni bilo razumljivo. In ker ga je Christian Groß povprašal po vzroku, je lahko zapustil igrišče.

Nekaj minut pozneje se je iz vzrokov, ki jih ni mogoče razkriti, isto zgodilo Lutniku. Po na-

sodnik Krappinger, za katerega bi bilo morda priporočljivo, da prebere knjigo »Osnovna nogometna pravila«.

Šmihel – Rikarja vas 1 : 1 (1 : 1). Zadetka: Kotnik; Strasser. Rumeno-rdeči karton: Ch. Groß, Lutnik (oba Šmihel); rdeči karton: Truschner (Rikarja vas). Sodnik: Krappinger. T. G.

OSTALI IZIDI

1. RAZRED D:

Klopinj – Grebinj 4 : 1, Ruda – Vovbre 4 : 0, Maria Rojach – Metlova 2 : 2, Železna Kapla – Labot 1 : 0, Šentlenart – Žitara vas 1 : 0, Šteben – Eitweg 3 : 0
12. krog (17./18. 10.): Grebinj – Šteben, Žitara vas – Železna Kapla, Ruda – Maria Rojach, Rikarja vas – Klopinj, Metlova – Šentlenart, Vovbre – Eitweg, Labot – Šmihel.

2. RAZRED E

Marjan Velik se po rdečem kartonu v tekmi proti Pliberku lahko sedaj koncentrira na svoje delovanje kot trener Dobrle vasi.

Rezultati: Žvabek – Preitenegg 1 : 1, Pliberk II – Dobrla vas 1 : 0
Naslednji krog (17. 18. 10.): Dobrla vas – Šmarjeta, Reichenfels – Žvabek.

PODLIGA-VZHOD

Bilčovščani so slavili veliko zmago proti 4. na lestvici – **Welzeneggu**. Rezultat tudi v tej višini (5 : 2) bil povsem zaslužen, kar kaže izredna učinkovitost proti do sedaj neporaženi ekipi Welzenega. Sedaj so že na 7. mestu lestvice. **Glošašani** pa so v nasprotju doživeli hud poraz proti **Liebenfelsu** (5. mesto) kar z 1 : 4. Manjkajoča konstanca v tekmah je bil eden izmed vzrokov za slabo »predstavo«. Vseeno so še na 3. mestu, toda z zaostankom.

Naslednji krog: Globasnica – Šentpavel, Pokrče – Bilčovs.

2. RAZRED C

Moštvo **Sel** je po remiju proti **Ledincam** zgubilo vodstvo na lestvici. **Rezultati:** SAK II – Donau 1 : 2, Dholca – Sele 1 : 1
Naslednji krog (17./18. 10.): Sele – Ledince, SAK II – Poreče

REGIONALNA LIGA

SAK je v soboto gostoval v Paschingu in se vrnil s porazom (1 : 3). Po precej izenačenem prvem polčasu, v katerem je moštvo Paschinga povedlo v 40. minuti, je prišel SAK pod pritisk. Zankl je zaradi prekrška dobil rdeči karton. Lojze Sadjak je sicer v 65. minuti zadel iz enajstmetrovke, toda v času treh minut sta Kaiblinger in Pajazetović zadel kar dvakrat za Pasching in to je bila že dokončna odločitev. **Pliberčani** so slavili delni uspeh. Proti **Lienzu** dosegli remi s 3 : 3. Povedli so z 1 : 0, toda v zadnjih 15 minutah prvega polčasa je ekipa Lienza zadela kar trikrat. Pliberčani so zaslužen izenačili z dvema zadetkoma Miklaua. Borbenost pliberškega moštva je bila tokrat zgledna – točka za Lienz je bilo darilo.
10. krog: SAK – Hartberg, Pliberk – Grieskirchen.

BOKS

Avstrija – Slovenija pri Šoštarju

V soboto bosta v Globasnici gostovali reprezentanci avstrijskih in slovenskih boksarjev, ki bodo v primerjalnem tekmovanju prikazali gledalcem napete boje. V 10 dvobojih in kik-

boks-programu bodo med drugimi sodelovali avstrijski prvak Franci Wieser, mladinski prvak Martin Sadounik in Marjan Oraže. Za glasbeno zabavo bo poskrbela skupina »Die 2 Hau-

degen«. Vstopnice lahko še dobite v predprodaji v gostilni Šoštar po 100 šilingov in pri večerni blagajni po 120 šilingov. Vsi prijatelji boksa in zabave so priskrbeno vabljeni!

SENZA CONFINI 2006

Obisk evalucijske komisije bo odločilen

Od 25. do 27. oktobra bo – istočasno z državnimi predsedniki evropskih držav – gostovala na Koroškem evalucijska komisija IOC. Preverila bo skupno reklamiranje Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške za zimsko olimpiado leta 2006.

Prednost tega, da bodo navzoči evropski predsedniki prav ob istem času in z njimi od 1500 do 2000 novinarjev, je, da bodo člani komisije lahko videli funkcionalnost tiskovnega centra v Celovcu in da bodo zagotovo slišali o podpori različnih drugih držav za idejo »Senza Confini 2006«.

Največji politični problem za pridobitev olimpiade je

schengenska meja med Avstrijo in Slovenijo, saj komisiji ne zadošča le pričakovanje vstopa Slovenije v EU že pred letom 2006. Poteka pa razprava o možnosti, da bi v času olimpiade schengensko mejo premestili bolj južno ali pa da bi olajšali njen prestop.

Pozitivno vzdušje Korošcev želi avstrijski olimpijski komite pokazati tudi s tem, da jih vabi na maraton v Celovcu 26. oktobra. Vsak udeleženec bo dobil olimpijsko majico in organizatorji maratona upajo na množično udeležbo, kar bi zagotovo napravilo dober vtis pri članih mednarodne evalucijske komisije. T. G.

KOLESARJENJE

»Paco« postal profesionalc

V torek je Peter Wrolich skupno z Renéjem Haselbacherjem v Stuttgartu podpisal pogodbo pri novem nemškem moštvi, ki je naslednik ekipe »Gerolsteiner«. Njegovi novi kolegi v »Sportgruppe II« so Tobias Steinhauser (zmagovalca »Giro delle Regioni 1995«), Uwe Peschel, Slovenec Branko Filip in Michael Rich.

»Ekipa je potrebovala res hitrega tekmovalca, torej idealno za

me in Renéja Haselbacherja. V nekaterih dirkah bom zagotovo imel svoje prostosti in to je bil eden izmed najvažnejših vzrokov za mojo odločitev«, tako pravi Wrolich. Seveda je igrala vlogo tudi dobra ponudba glede financ. V četrtek »Paco« že odpotuje z novim moštvom pod vodstvom Rudija Altiga in Hansa-Petra Holzerja na dirko po Guatemali. Na tej poti veliko uspeha!

ŠPORTNE VESTI

Košarka

V prvi košarkarski prvenstveni tekmi so juniorji KOŠ-a z eno točko prednosti premagali nasprotnika iz Beljaka. Tri sekunde pred koncem tekme je Klemenu Karischu uspela trojka, kar je pomenilo prvo zmago v prvi tekmi.

Najuspešnejši igravec je bil Marko Prušnik, ki je poskrbel kar za 28 točk. AV Beljak – KOŠ 55 : 56 (27 : 20)

Odbojka

Za moštvo »SK Zadruga Dob« je bil start v novo sezono razočarljiv. Po porazu v derbiju proti Hyspu z 1 : 3 v prvem krogu je v soboto sledilo naslednje razočaranje. Enns je bil na tujem premočan za Dobljane, ki v

nobeni fazi niso mogli pokazati svoje zmožnosti. Rezultat 3 : 0 za Enns je bil dokaj zaslužen in igralci Doba se bodo morali čim prej spet spomniti svojih moči iz prejšnje sezone. Enns – SK Dob 3 : 0 (-5/-9/-5)

Odbojka / ženske

Ženska ekipa Doba igra neuspešno v 2. zvezni ligi-vzhod. Ekipa je podlegla tako Hartbergu (1 : 3) kakor tudi Vöslauu (2 : 3).

Nogomet / ženske

Ženska ekipa Sel je do sedaj odlično nastopala v ženski nogometni ligi. Po treh krogih je z dvema zmagama in enim porazom prva na lestvici. V soboto so Selanke igralce proti Rapidu Lienzu in zmagale s 3 : 1. V naslednjem krogu gostuje v Selah Šmarjeta/L.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 36

Silvo Kovač

Calvo – Haman / Montilla 1974

Tudi preigravanje končnic je lahko poučno in zabavno. V poziciji na diagramu je prav tak primer. Črni, ki je na potezi, ima ob raznobarnih lovcih

prednost kmeta. Ali to prednost v nadaljevanju lahko uveljavi, je naloga reševalcev, ki se bodo ob trenju oreha seznanili tudi z novimi elementi šahovske igre – s končnico.

Rešitev št. 35

S potezo 1.Te7!! je beli želel prekiniti obrambo črnega po sedmi vrsti in diagonalni d3 – f8, kolikor bi črni vzel trdnjavo 1...Te7!. V partiji je črni najprej poizkušal 1...Db7+ 2.Le4 De4:. Črni ni videl izhoda in je žrtvoval damo. 3.Tge4: Le7: 4.Te7: in črni se je vdal!

